

INSTYTUT HISTORII PAN	
Wpłynęło: 23/01/2020	Znak:
Ref:	Za:

Wyp. 6.02.2020

Wojciech R

Prof. dr hab. Wojciech Włodarkiewicz

Warszawa, 20.01.2020 r.

Instytut Organizacji i Zarządzania

Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania

Wojskowej Akademii Technicznej

Recenzja dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr. hab. Juliusza Tyma w związku z postępowaniem o nadanie tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych

Sylwetka naukowa Kandydata

Dr hab. Juliusz Tym jest absolwentem Instytutu Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (1994 r.), pod kierunkiem prof. dr. hab. Karola Olejnika przygotował pracę magisterską pod tytułem: *Front ufortyfikowany Łuku Odry-Warty 1943-1945*. Po zakończeniu studiów Kandydat podjął zawodową służbę wojskową, początkowo w jednostce wojskowej w Wędrzynie, a następnie w Warszawie. W jej trakcie rozpoczął studia doktoranckie w Akademii Obrony Narodowej w Warszawie. Po dwunastu latach od ukończenia studiów w UAM, 25 października 2006 r. Kandydat uzyskał stopień naukowy doktora nauk wojskowych w specjalności sztuka wojenna, przygotował dysertację pt. *Operacyjno-taktyczne użycie kawalerii samodzielnej Wojska Polskiego w latach 1921-1939*, której promotorem był znany i ceniony historyk prof. dr hab. Henryk Hermann. Ukazała się ona drukiem w 2006 r., a jej drugie wydanie w 2014 roku.

Kolejny etap rozwoju naukowego Kandydata stanowiło uzyskanie 28 maja 2013 r. stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii, historii Polski i powszechnej XX wieku, historii wojskowości oraz historii systemów bezpieczeństwa. Podstawą była pozytywna ocena dorobku naukowego, w tym b. obszernej (1013 ss.) monografii pt. *Wojska pancerne Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie 1940-1947: doktryna, organizacja, szkolenie i działania bojowe*, Warszawa 2012. Po awansie naukowym dr hab. Juliusz Tym kontynuował badania wcześniejszych tematów, publikował ich efekty oraz rozpoczął naukowe rozpoznanie nowych obszarów.

Analizując przebieg pracy zawodowej Kandydata, można zauważyć, że dzieli się na dwa główne etapy: pierwszy z nich wiąże się z rozwojem Jego kompetencji żołnierskich wychowawczych i dowódczych w jednostkach wojskowych oraz Departamencie Wychowania i

Promocji Obronności MON, co łączył z przygotowaniem dysertacji doktorskiej. Drugi etap pracy zawodowej Kandydata – naukowo-dydaktyczny, rozpoczął się w 5 marca 2007 r. wraz z zatrudnieniem w Akademii Obrony Narodowej na stanowisku adiunkta, a po jej reorganizacji i zmianie nazwy, w Akademii Sztuki Wojennej. W tym okresie dr hab. Juliusz Tym pełnił kilka odpowiedzialnych funkcji: kierownika zakładu, kierownika Katedry Historii Sztuki Wojennej oraz prodziekana Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego. Kolejny awans dr. hab. Juliusza Tyma w uczelnianej hierarchii – to stanowisko profesora Akademii Sztuki Wojennej i dyrektora Instytutu Strategii Wojskowej (2016-2018), a następnie dyrektora Instytutu Historii Wojskowej i Służb Specjalnych. Obok pracy w macierzystej Uczelni, dr hab. Juliusz Tym prowadził również zajęcia dydaktyczne ze studentami Uniwersytetu Szczecińskiego.

Staż pracy Kandydata do tytułu naukowego w szkolnictwie wyższym wynosi 12 lat i ogranicza się do jednej uczelni wojskowej, obecnie cywilno-wojskowej, która w niewielkim zakresie prowadzi badania w obszarze nauk humanistycznych oraz nie kształci studentów na kierunku historia.

Ocena osiągnięć naukowo-badawczych dr. hab. Juliusza Tyma

Przed uzyskaniem 25 października 2006 r. stopnia naukowego doktora nauk wojskowych mgr Juliusz Tym koncentrował swą działalność badawczą na kawalerii Wojska Polskiego – głównie na operacyjnych i taktycznych aspektach jej organizacji, szkolenia i wykorzystania na polu walki, co zaowocowało dysertacją doktorską oraz pierwszymi artykułami naukowymi i monografiami. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora Kandydat rozpoczął badania dziejów wojsk pancernych Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie do 1947 roku. Przeprowadził kwerendy archiwalne i biblioteczne zagraniczne i krajowe, co umożliwiło przygotowanie pozytywnie ocenionej rozprawy habilitacyjnej pt. *Wojska pancerne Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie 1940-1947: doktryna, organizacja, szkolenie i działania bojowe*, Warszawa 2012.

Następny etap aktywności naukowej Kandydata rozpoczął się po uzyskaniu 28 maja 2013 r. stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii. Analiza osiągnięć naukowych dr hab. Juliusza Tyma z lat 2013-2019 wskazuje, że pozostał w kręgu swoich wcześniejszych zainteresowań naukowych, jednocześnie stopniowo przenosił wysiłek na nowe obszary badawcze.

Dalsze badania dr. hab. Juliusza Tyma nad dziejami kawalerii Wojska Polskiego i wojsk pancernych WP w okresie II wojny światowej (bez frontu wschodniego) zaowocowały

monografiami oraz kolejnymi artykułami w polskich czasopismach naukowych oraz w monografiach wieloautorskich.

Praca badawcza Kandydata obejmuje kilka obszarów tematycznych, podejmowanych ze zróżnicowaną aktywnością. W centrum Jego zainteresowań naukowych pozostaje historia wojskowości polskiej w latach 1920-1939, głównie na przykładzie kawalerii, czego przykładem jest monografia pt. *Kawaleria w operacji i w walce. Koncepcje użycia i wyszkolenia kawalerii samodzielnej Wojska Polskiego*, Warszawa 2014, która stanowi rozszerzone wydanie wcześniejszej z 2006 r., czy monografia, napisana wspólnie z dr. hab. Andrzejem Wesołowskim pt. *Mokra, Działoszyń 1939. Działania wielkich jednostek Grupy Operacyjnej Piotrków w pierwszych dniach kampanii 1939 roku*, Warszawa 2014. Można jednak zauważyć, że dr hab. Juliusz Tym incydentalnie zajmuje się historią sztuki wojennej innych państw (powszechną).

Nadal bada też dzieje kawalerii Wojska Polskiego oraz broni pancernej PSZ w okresie II wojny światowej, czego przykładem jest syntetyczna (162 ss.) monografia pt. *Najnowocześniejsza armia II Rzeczypospolitej. Rzecz o motoryzacji wojska Polskich Sił Zbrojnych*, Warszawa 2018, zawierająca nowe ustalenia o planach motoryzacji PSZ i przebiegu procesu szkolenia, ale pomijająca efekty procesu motoryzacji oraz charakterystyki pojazdów mechanicznych. Niewielka publikacja (115 ss.) pt. *Szkolić... Doskonalić ...Być w gotowości do... Polskie jednostki pancerne w Wielkiej Brytanii w latach 1943-1946* naświetla przebieg szkolenia polskich czołgistów i trudności w uzupełnieniu kadrowym pancernych związków taktycznych PSZ, ale nie zawiera charakterystyk taktycznych i technicznych wozów bojowych używanych przez PSZ w Wielkiej Brytanii oraz ich porównania z uzbrojeniem pancernym Wehrmachtu.

Innym tematem badawczym Kandydata jest przebieg wojny polsko-rosyjskiej na ukraińskim kierunku operacyjnym. Efektem tej aktywności jest niewielka objętościowo (185 ss., z tego 1/3 stanowią dokumenty) monografia pt. *Operacja Józef. Operacja zaczepna Wojska Polskiego na Ukrainie wiosną 1920 roku*, Warszawa 2016. Tworzą ją: wstęp, dziewięć rozdziałów, bibliografia oraz załączniki, zawierające 22 dokumenty, głównie wytworzone przez Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego. Brak jest w jej treści tła politycznego operacji i roli Józefa Piłsudskiego oraz konfrontacji źródeł polskich z dokumentami aktowymi przeciwnika – Armii Czerwonej, czy chociażby pracami naukowymi historyków rosyjskich, co obniża jej wartość. Kandydat także uczestniczył w wydaniu przydatnej edycji źródeł z tego kierunku operacyjnego wojny polsko-rosyjskiej oraz w realizacji grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki – Dziedzictwo Narodowe, w ramach którego kieruje zespołem opracowującym dokumenty z ukraińskiego kierunku operacyjnego.

W tym samym czasie dr hab. Juliusz Tym podjął pierwsze działania badawcze kolejnych nowych obszarów: biografistyki wojskowej oraz wojny Yom Kippur. Jednak do końca marca 2019 r. nie przyniosło to znaczących efektów w postaci nowych publikacji zwartych (biografii i monografii), ograniczają się one do kilku artykułów w pracach zbiorowych. Natomiast cenne jest przygotowanie do wydania drukiem i naukowe opracowanie przez Kandydata wartościowych wspomnień oficerów Wojska Polskiego: Leona Mitkiewicza pt. *Kawaleria samodzielna Rzeczypospolitej Polskiej w wojnie 1939 roku*, Warszawa 2013, Grzegorza Cydzika pt. *Ułani, ulani... Wspomnienia, gawędy, opowieści*, Warszawa 2013 i Teodora Cetysa pt. *Z Warszawy do Warszawy. Zapiski Cichociemnego*, Warszawa 2014.

Częstkowe efekty badań Kandydata zamieszczał na łamach czasopism, głównie „Przeglądu Historyczno-Wojskowego”, który jednak nie znajduje się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jest też Autorem artykułu w czasopiśmie zagranicznym (białoruskim), w którym w oparciu o źródła drukowane i opracowania, bez źródeł polskich i niemieckich, wydał artykuł o wojskowym znaczeniu twierdzy brzeskiej w kampanii polskiej 1939 roku.

W sumie dr hab. Juliusz Tym od uzyskania stopnia naukowego doktora nauk wojskowych (25 X 2006 r.) do otrzymania stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych (28 V 2013 r.) opublikował 7 monografii, w tym dwie współautorskie, 13 artykułów naukowych w czasopismach krajowych, 14 opracowań naukowych w monografiach zbiorowych oraz 5 recenzji. W sumie stanowi to 39 publikacji, w tym pięć monografii autorskich.

Natomiast dorobek naukowy dr. hab. Juliusza Tyma od uzyskania awansu naukowego 28 maja 2013 r. do złożenia 31 marca 2019 r. wniosku o nadanie tytułu profesora składa się z: 4 monografii, 10 artykułów w polskich czasopismach historyczno-wojskowych, głównie w „Przeglądzie Historyczno-Wojskowym”, artykułu w czasopiśmie zagranicznym i recenzji oraz 19 publikacji współautorskich lub rozdziałów w monografiach wieloautorskich. Łącznie stanowi to 35 publikacji, w tym cztery monografie. Do zgłoszonego przez Kandydata dorobku nie można zaliczyć monografii pt. *Kawaleria w operacji i walce...*, Warszawa 2014, która stanowi jej II wydanie, a jej Autor pisze że: „Aktualne wydanie różni się od pierwotnego nie-licznymi poprawkami i uzupełnieniami” (s. 9 wstępu do wydania z 2014 roku).

Osiągnięcia naukowe dr. hab. Juliusza Tyma po uzyskaniu awansu naukowego 28 maja 2013 r. są skromne, do tego mało zróżnicowane w zakresie podjętej problematyki badawczej. Porównując osiągnięcia badawcze Kandydata z okresu od uzyskania stopnia naukowego doktora do nadania stopnia doktora habilitowanego, stwierdzam, że jest nieznacznie większy (39 publikacji) niż w okresie od uzyskania stopnia doktora habilitowanego do złożenia wnio-

sku o nadanie tytułu naukowego (35 publikacji). Jest to sytuacja nietypowa, ponieważ najczęściej osiągnięcia naukowe Kandydata do tytułu naukowego są znacznie większe po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego niż przed nim.

Jak już wspomniałem, w początkowym etapie rozwoju kompetencji naukowych, Kandydat koncentrował swe badania na kawalerii Wojska Polskiego, a po uzyskaniu stopnia naukowego doktora na pierwszy plan zdecydowanie wysunęła się problematyka wojsk pancernych Polskich Sił Zbrojnych w II wojnie światowej. Nie dostrzegam w dorobku naukowym dr. hab. Juliusza Tyma nowych problemów badawczych w okresie od uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego do złożenia wniosku. Za takie nie można uznać pojedynczych artykułów z zakresu współczesnych konfliktów zbrojnych (wojna Yom Kippur), czy biografistyki woj-skowej, przy braku monografii i biografii z tej problematyki oraz nielicznych publikacji i udziału Kandydata w edycji źródeł o działaniach wojny polsko-rosyjskiej w 1920 r. na ukraińskim kierunku operacyjnym.

Prace autorstwa dr. hab. Juliusza Tyma nie były cytowane w bazie Google Scholar, indeksie Hirscha i Publish or Perish oraz bazie Web of Science.

Oceniając całościowo problemy badawcze, podejmowane przez dr. hab. Juliusza Tyma można zauważyć, że nie zostały one znacząco poszerzone od uzyskania 28 maja 2013 r. stopnia naukowego doktora habilitowanego. Kandydat do tytułu naukowego nie posiada osiągnięć naukowych, znacznie przekraczających wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym, a dokonania badawcze po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, są mniejsze od dorobku naukowego, poprzedzającego jego otrzymanie.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego Kandydata

Naukowo opracowano już dzieje wszystkich związków operacyjnych Wojska Polskiego – armii i samodzielnych grup operacyjnych, uczestniczących w kampanii polskiej 1939 roku, przy czym niektóre nawet kilkakrotnie¹. Bardziej zróżnicowany jest stan badań związków taktycznych Wojska Polskiego – w ostatnich latach można zauważyć wyraźnie większe zainteresowanie tymi badaniami, obecne zawansowanie wynosi 100% w przypadku brygad zmotoryzowanych oraz ok. 80% brygad kawalerii, m.in. przygotowano następujące monogra-

¹ P. Bauer, B. Polak, *Armia „Poznań” w wojnie obronnej 1939*, Wyd. Poznańskie, Poznań 1982; W. Rezmer, *Armia „Poznań” 1939*, Wyd. Bellona 1992, wyd. II, Wyd. Bellona 2014.

fie: 10 (zmotoryzowanej) Brygady Kawalerii², Wielkopolskiej Brygady Kawalerii³, Kresowej Brygady Kawalerii⁴ i Podolskiej Brygady Kawalerii⁵.

Pozyskanie źródeł oraz opanowanie literatury przedmiotu, umożliwiło dr. hab. Juliuszowi Tymowi zakończenie obszernej (412 ss.) monografii pt. *Wielkopolska Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku*, wydawnictwo Tetragon, wyd. I, Warszawa 2016, wyd. II, Warszawa 2019. Oceniam, że decyzja o przygotowaniu przez Kandydata monografii Wielkopolskiej Brygady Kawalerii w kampanii polskiej 1939 roku to potrzebny projekt badawczy.

Pozytywnie oceniam konstrukcję monografii, podzielonej na wstęp, 10 rozdziałów oraz obszerne zakończenie, szczegółowy załącznik, zawierający obsadę personalną Wielkopolskiej Brygady Kawalerii 31 sierpnia 1939 r., bibliografię, a także dwa indeksy: nazwisk i nazw geograficznych. W I rozdziale Autor interesująco, ale zbyt syntetycznie ukazał genezę Wielkopolskiej Brygady Kawalerii i jej poprzedników, w następnym skoncentrował badania na przebiegu przygotowań wojennych i mobilizacji Brygady, a z kolei w rozdziale III na potencjale i koncepcjach wojennego wykorzystania tego związku taktycznego kawalerii. Wartościowym uzupełnieniem tej części pracy byłoby porównanie możliwości bojowych kawalerii Wojska Polskiego z kawalerią ówczesnych przeciwników i sojuszników, czego zabrakło. Rozdział IV monografii został poświęcony starannemu odtworzeniu zadania Wielkopolskiej BK w obronie województwa poznańskiego do 4 września 1939 r., a rozdział V genezie jej kolejnego zadania – wycofania. Rozdział VI szczegółowo ukazuje przebieg natarcia Wielkopolskiej BK w kierunku Walewic, Bielawy i Głowna oraz jej walkę w okrążeniu w pierwszym okresie bitwy nad Bzurą (9-12 września 1939 r.), a VII rozdział w boju spotkaniowym nad dolną Bzurą w dniach 14-15 września 1939 roku. Kolejny rozdział obszernie odtwarza działania odwrotowe Wielkopolskiej BK w dniach 16-20 września 1939 r. oraz jej udział w obronie Warszawy. Rozdział X ma zupełnie inny charakter, ponieważ przybliża Czytelnikowi najważniejsze wydarzenia, związane z Ośrodkiem Zapasowym Wielkopolskiej Brygady Kawalerii i jego wykorzystaniem w kampanii polskiej 1939 roku.

W treści monografii dominuje opis faktograficzny, a w mniejszym stopniu refleksja operacyjno-taktyczna, do jej najwartościowszych części zaliczam rozdział, dotyczący działań Wielkopolskiej BK w Puszczy Kampinoskiej od 16 do 20 września 1939 roku. Pozytywnie oceniam decyzję Autora o przygotowaniu obu indeksów, ponieważ umożliwiają one wygodne

² J. Majka, *Brygada motorowa płk. Maczka. 10 Brygada Kawalerii 1937-1939*, Wyd. Libra, Rzeszów 2004; K.M. Gaj, *Organizacja wojenna wielkiej jednostki motorowej*, Wyd. Napoleon V, Oświęcim 2013.

³ Cz. Knoll, O. Matuszewski, *Wielkopolska Brygada Kawalerii*, KAW, Poznań 1988; J. Tym, *Wielkopolska Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku*, Wyd. Tetragon, wyd. I, Warszawa 2016, wyd. II 2019.

⁴ M. Majewski, *Kresowa Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku*, Wyd. IPN, Warszawa 2011.

⁵ P. Dymek, *Brygada ze Stanisławowa 1921-1939*, Wyd. Napoleon V, Oświęcim 2014.

korzystanie z tak obszernego opracowania naukowego. Autor monografii wykorzystał zasoby sześciu archiwów, w największym stopniu Wojskowego Biura Historycznego – Centralnego Archiwum Wojskowego oraz Instytutu Polskiego i Muzeum gen. Sikorskiego (głównie relacje). W treści monografii sporadycznie pojawiają się odniesienia do źródeł przeciwnika, co powoduje, że działania Wielkopolskiej Brygady Kawalerii ukazano jednostronnie w oparciu o materiały strony polskiej bez szerszej ich konfrontacji ze źródłami Wehrmachtu lub w przypadku Ośrodka Zapasowego Brygady – Armii Czerwonej.

Moje wątpliwości budzi również fakt, że monografia autorstwa dr. hab. Juliusza Tyma pt. *Wielkopolska Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku* z powodu swego zakresu, obejmującego jedynie niespełna rok dziejów jednej z jedenastu brygad kawalerii WP nie spełnia kryterium głównego osiągnięcia Kandydata, ubiegającego się o tytuł naukowy, który skoncentrował badania na udziale Wielkopolskiej Brygady Kawalerii w kampanii polskiej 1939 roku (s. 150-356). Monografia, będąca podstawą ubiegania się o tytuł naukowy, powinna się charakteryzować znacznie szerszym problemem badawczym oraz analizowanym okresem. Jest pod tym względem uboższa niż dysertacja doktorska Kandydata oraz monografia, będąca podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego. Do tego sytuuje się ona ściśle w problematyce, realizowanej przez Kandydata już od okresu ubiegania się o stopień naukowy doktora oraz pozostaje w tym wąskim nurcie badawczym. Mankamentem monografii jest również jednostronne ujęcie działań bojowych, bez szerszego ukazania przeciwnika. Dla historyka wojskowości podstawową zasadą jest pełna ocena obu walczących stron, bez niej praca staje się zdecydowanie mniej przydatna.

Wymienione słabości monografii autorstwa dr. hab. Juliusza Tyma pt. *Wielkopolska Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku*, nie upoważniają do jej pozytywnej oceny jako głównego osiągnięcia naukowego.

Dorobek dr. hab. Juliusza Tyma w zakresie kształcenia młodych kadr

Ważnym wyrazem aktywności każdego pracownika nauki jest udział w procesie promocji kandydatów do stopni naukowych. Kandydat wypromował we wrześniu 2018 r. doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Ukraina w polityce bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, a obecnie sprawuje opiekę naukową nad trzema doktorantami, którzy mają wszczęte przewody doktorskie również w obszarze nauk społecznych i w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie (jedna dysertacja doktorska została już zakończona).

Dr hab. Juliusz Tym przygotował również trzy recenzje dorobku kandydatów do stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie historii (Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski i Uniwersytet Lubelski) oraz dwie recenzje dorobku naukowego kandydata do stopnia doktora nauk społecznych (Akademia Sztuki Wojennej) i jedną kandydata do stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych (Akademia Marynarki Wojennej). Kandydat nie był promotorem prac magisterskich lub licencjackich z historii. Osiągnięcia Kandydata w obszarze opieki naukowej należą głównie do nauk społecznych, w niewielkim stopniu wnoszą wkład w rozwój nauk humanistycznych i spełniają wymogów ubiegania się o tytuł naukowy w dziedzinie nauk humanistycznych.

Dr hab. Juliusz Tym posiada 12-letnie doświadczenie, kompetencje i osiągnięcia dydaktyczne, uzyskał je pracując od 5 marca 2007 r. na stanowisku adiunkta, a następnie profesora nadzwyczajnego Akademii Obrony Narodowej, a od 2016 r. Akademii Sztuki Wojennej.

Działalność dydaktyczna Kandydata obejmuje głównie prowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach wyższych na kierunkach obronność, bezpieczeństwo narodowe oraz na studiach podyplomowych. Obok tego przygotował i wdrożył programy kształcenia na następujących studiach podyplomowych: Polityka obronna, Współczesne konflikty zbrojne i Turystyka historyczno-militarna oraz na studiach wyższych I stopnia na kierunku obronność, a także historia (specjalność historia wojskowa i historia służb specjalnych).

Oceniam, że dr hab. Juliusz Tym nie spełnia wymogów procedury ubiegania się o tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych w zakresie udziału w procesie opieki naukowej i kształcenia kadr, ponieważ nie uczestniczył w charakterze promotora w przewodzie doktorskim, zakończonym nadaniem stopnia doktora nauk humanistycznych.

Osiągnięcia dr. hab. Juliusza Tyma z zakresu organizacji nauki i międzynarodowej współpracy naukowej

Kandydat bierze czynny udział w konferencjach naukowych, organizowanych głównie przez instytuty historii polskich uczelni wyższych, najczęściej uniwersytetów, lub innych ośrodków naukowych.

Ogółem od nadania stopnia doktora do uzyskania stopnia doktora habilitowanego Kandydat wygłosił 23 referaty na krajowych konferencjach naukowych. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego aktywność dr. hab. Juliusza Tyma w tym zakresie znacząco wzrosła, ponieważ wygłosił 44 referaty, głównie w trakcie krajowych konferencji naukowych. Należy też dodać, że Kandydat jest również organizatorem lub współorganizatorem kilku krajowych konferencji naukowych.

Z analizy osiągnięć Kandydata z zakresu organizacji nauki wynika, że nie posiada doświadczenia w kierowaniu zespołami badawczymi, które realizowały projekty finansowane dzięki konkursom krajowym, lub tym bardziej zagranicznym oraz nie odbył staży w zagranicznych uczelniach lub instytucjach naukowych, specjalizujących się w tematyce historyczno-wojskowej.

Dr hab. Juliusz Tym nie uczestniczył w zagranicznych konferencjach naukowych, co jest poważnym mankamentem jego aktywności naukowej. Kandydat w niewielkim zakresie brał udział w innych formach międzynarodowej współpracy naukowej, jedyną jej formą jest Jego praca w zespole Yom Kippur War Working Study Group, w ramach którego Kandydat odbył podróże studyjne w celu poznania terenu działań oraz zrealizowania kwerend archiwalnych i bibliotecznych.

Kandydat posiada istotne osiągnięcia organizacyjne, ponieważ pełnił kilka odpowiedzialnych funkcji w Akademii Obrony Narodowej, a następnie Akademii Sztuki Wojennej, której jest pracownikiem od 5 marca 2007 r. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego dr hab. Juliusz Tym był kierownikiem zakładu, kierownikiem Katedry Historii Sztuki Wojennej i prodziekanem w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego (2013-2016), a następnie twórcą i pierwszym dyrektorem Instytutu Strategii Wojskowej, a obecnie dyrektorem Instytutu Historii Wojskowej i Służb Mundurowych.

Obok tego, dr hab. Juliusz Tym aktywnie i systematycznie upowszechniania i popularyzuje wiedzę i najnowsze ustalenia historyczne, przygotowując publikacje popularyzatorskie, przeznaczone dla pasjonatów historii wojskowości. Najbardziej widoczną formą Jego aktywności w tym zakresie jest redakcja merytoryczna serii wydawniczej *Polskie oddziały pancerne na Zachodzie* Wydawnictwa Edipresse, t. 1-30 czy udział w przygotowaniu *Wielkiej księgi kawalerii polskiej*, tego samego wydawnictwa, która ukazywała się w latach 2012-2014. Dr hab. Juliusz Tym w latach 2013-2019 brał też udział w kilkunastu programach telewizyjnych i radiowych, popularyzujących osiągnięcia nauk historyczno-wojskowych. Kandydat od 2017 r. jest członkiem Zespołu Historii Wojskowości przy Komitecie Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk.

Pozytywnie oceniam osiągnięcia Kandydata w zakresie udziału w życiu naukowym w kraju i organizacji nauki oraz osiągnięcia organizacyjne Kandydata, który łączy pracę naukową i dydaktyczną z organizacyjną oraz upowszechnianiem wiedzy historycznej. Z kolei Kandydat jest mało aktywny w obszarze naukowej współpracy na poziomie międzynarodowym.

Konkluzja

Dorobek naukowy dr. hab. Juliusza Tyma przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego 28 maja 2013 r. był zróżnicowany, tworzą go monografie oraz artykuły, zamieszczone w czasopismach naukowych i monografiach wieloautorskich. W tym okresie Kandydat wprowadził do obiegu naukowego szereg nowych ustaleń, w publikacjach swego autorstwa sformułował cenne opinie i tezy naukowe, które przyczyniły się do znacznie lepszego oświecenia kilku ważnych obszarów badawczych z historii wojskowości polskiej, głównie dziejów kawalerii Wojska Polskiego w latach 1921-1939 (przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk wojskowych) oraz wojsk pancernych Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w latach 1939-1947 (przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych). Pozytywnie oceniam aktywność badawczą Kandydata do otrzymania stopnia doktora habilitowanego jako wnoszącą istotny wkład w rozwój badań naukowych w wymienionych obszarach.

Niestety, okres aktywności naukowej dr. hab. Juliusza Tyma po habilitacji, obejmujący lata 2013–2019, charakteryzuje się głównie kontynuowaniem badań wymienionych dwóch obszarów. Natomiast podjęte przez Kandydata nowe tematy: współczesne konflikty zbrojne i biografistyka, charakteryzuje niewielka intensywność (brak monografii i biografii). Problem wojny polsko-rosyjskiej w 1920 r. na ukraińskim kierunku operacyjnym realizował z nieco większymi efektami (monografia pt. *Operacja Józef...* i udział w wydaniu edycji źródeł). W sumie, osiągnięcia naukowe Kandydata po habilitacji, mierzone liczbą publikacji (35, z tego cztery zwarte, a także trzy redakcje naukowe) są mniejsze niż przed jej uzyskaniem – 39 publikacji, w tym 7 zwartych. Wartość naukowa dorobku po habilitacji jest wyraźnie uboższa od wymagań stawianych w postępowaniu habilitacyjnym. Aktywność dr. hab. Juliusza Tyma w opiece naukowej, ukierunkowana na nauki społeczne, nie kwalifikuje się do jej zaliczenia do nauk humanistycznych.

Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe Kandydata do tytułu naukowego, udokumentowane publikacjami, doświadczenie w kierowaniu zespołami badawczymi i dydaktyczne, zakres międzynarodowej współpracy naukowej i opieki naukowej, osiągnięcia w działalności organizacyjnej oraz popularyzacji nauki, stwierdzam, że dr hab. Juliusz Tym nie spełnia wszystkich wymogów określonych prawem w postępowaniu o nadanie tytułu naukowego. Reasumując, wniosek dr. hab. Juliusza Tyma o nadanie tytułu naukowego uważam za przedwczesny i oceniam negatywnie.

Jednocześnie wyrażam pełne przekonanie, że Kandydat do tytułu naukowego po uzupełnieniu osiągnięć naukowych uzyska możliwość awansu naukowego.

Włodarkiewicz